

[image] [image]

סיכום שנת פעילות משותפת בין רשות נחל הקישון לחברה להגנת הטבע, שנה"ל תשע"ה

נחל הקישון הינו אחד הנחלים הגדולים והחשובים בישראל ובין המורכבים שבהם. רשות נחל הקישון מופקדת על 25 הק"מ התחתונים של הנחל. מורד הנחל סבל במשך עשרות שנים מזיהום כבד תעשייתי וסניטרי כאחד, שהביא בעבר למותה של המערכת האקולוגית הטבעית. רשות נחל הקישון פועלת לשיקום ופיתוח מורדות הנחל תחת עקרונות הקיימות, במטרה להפוך את אזור הנחל ממפגע סביבתי ותברואתי לפארק ציבורי רחב ידיים לרווחת תושבי הצפון והציבור כולו.

שיתוף הפעולה הוותיק בין רשות נחל הקישון לחלה"ט נמשך גם בתשע"ה. מטרתו העיקרית להגביר את מודעות הציבור לתהליך השיקום של הנחל ולעודד פעילות פנאי בפארק הקישון. שותפות זו מקדמת פעילויות חינוך, הסברה ופנאי בשטחים הפתוחים שלאורך הנחל, במסגרות פורמאליות ובלתי פורמאליות מגוונות. הפעילויות מיועדות לציבור הרחב ופונות למגוון קהלים: ילדי הגיל הרך, תלמידים, צוותי הוראה, סטודנטים, משפחות, אזרחים ותיקים צוותים מקצועיים, בעלי צרכים מיוחדים וכו'.

שיתוף הפעולה כלל מס' סוגי פעילויות מרכזיים:

תכניות חינוכיות שנתיות ומערכי הסברה על נחל הקישון ותהליך שיקומו במסגרת בתיה"ס

במהלך שנה"ל תשע"ד התקיימו תהליכים חינוכיים שנתיים לאימוץ אתרים לאורך הנחל (פארק מורד הנחל ואפיק הגדורה). תלמידי שכבה ה' בביה"ס "הבונים" בחיפה פעלו בחסות רשות הנחל זו השנה השנייה, בתכנית ממוקדת מבוא לתהליך חקר רב-תחומי. התלמידים פעלו בפארק מורד הנחל ובביה"ס לאורך כל שנה"ל. בתום השנה ערכו התלמידים יום שיא בפארק, במסגרתו העבירו תחנות הפעלה ולמידה מגוונות בנושא נחל הקישון, אותן תכננו בעצמם בסיוע מדריכת החלה"ט.

[image]

תלמידים בפעילות לימודית על גדות נחל הקישון

[image]

קבוצת תלמידים בפעילות הדרכה בצל עץ בפארק מורד הנחל

[image]

סיור מודרך לאורך שביל הנחל

[image]

תחנת לימוד לאורך הנחל

[image]

פעילות הדרכה בפארק מורד הנחל

[image]

תלמידים בסיור לאורך גדת הנחל, ברקע נשקפת העיר

[image]

יום שיא של הפעילות החינוכית בפארק מורד הנחל

סיורים מודרכים לקבוצות מאורגנות לאורך הנחל

במהלך תשע"ה התקיימו כעשרים סיורים מודרכים לקבוצות מאורגנות לאורך הנחל. בין הקבוצות שהשתתפו: תלמידים בגילאי יסודי-תיכון, תלמידי חינוך מיוחד וקבוצות מחוננים, תלמידים וסטודנטים במגמות גיאוגרפיה/ מדעים / סביבה מכל הארץ, צוותי מורים, צוות אגף תרבות וספורט במועצה האזורית מגידו, עובדי קופ"ח לאומית, קבוצות גימלאים מטעם "אורטל תיירות ונופש" ועוד. סה"כ כ-400 איש השתתפו בסיורים במסגרת זו.

טיפול מרחבים ירוקים - חינוך לקיימות בדגש נחל הגדורה: מהלך רשותי רחב בקרית ביאליק

קריית ביאליק אשר חרתה על דגלה את השאיפה להיות עיר מובילה גם בתחום הסביבתי פתחה את שנה"ל תשע"ה באירוע שיא לחברי המנהיגות הסביבתית של בתי הספר היסודיים בעיר. באירוע שהתקיים בטיילת נחל הגדורה נחשפו תלמידי המנהיגות לסוגיות סביבתיות שונות הנוגעות לסביבה בכלל ולטבע העירוני בפרט. מדריכי החברה להגנת הטבע דנו עם התלמידים על חשיבות המגוון הביולוגי, חקלאות בת קיימא, הדילמה של השימור מול הפיתוח ועל השפעת הפסולת בשטחים הפתוחים. התלמידים סיימו את היום ביצירת חזון ירוק לעיר הירוקה. יום זה שהובל בשיתוף פעולה ע"י טלי סוקניק מאגף החינוך ואירית לדור מהחברה להגנת הטבע היה ארוע מקדים לתכנית שנתית רחבה של קריית ביאליק יחד עם רשות נחל הקישון, המשרד להגנת הסביבה ואיגוד ערים אזור מפרץ חיפה בביצוע החברה להגנת הטבע. התכנית המתקיימת זה מספר שנים התמקדה בשנה"ל תשע"ה בטיפוח מרחבים ירוקים בקריה וסביבתה.

[image]

סיור תלמידי מנהיגות סביבתית בטיילת נחל הגדורה

[image]

פעילות לימודית בטיילת נחל הגדורה

[image]

תלמידים בפעילות סביבתית בגן ציבורי בקריית ביאליק

[image]

קבוצת תלמידים בטיילת נחל הגדורה

גם השנה הייתה עלייה במספר מוסדות החינוך המשתתפים במהלך הרשות: 10 גני ילדים, 7 בתי ספר יסודיים, שתי חטיבות ביניים ותיכון. מוסדות החינוך השונים נהנו מתכניות חינוך סביבתי המותאמות לצרכי התלמידים ולסביבה בה הם נמצאים.

תלמידי כיתות א' מבי"ס יד"ע הנמצא בקרבת נחל נעמן התמקדו בנושא הנחלים, למדו על חשיבותם לטבע ולאדם ויצאו לסיוורים בנחל.

בית ספר רקפות שהינו בית ספר יסודי חדש זכה ליום חשיפה חוויתי לכל תלמידי בית הספר על גדות נחל הגדורה. מטרת יום החשיפה להכיר לתלמידי בית הספר את נחל הגדורה על מאפייניו הסביבתיים וחשיבותו לאדם ולטבע. במסגרת יום החשיפה למדו התלמידים על הנחל בהדרכת מדריכי החברה להגנת הטבע בשלוש תחנות: נחל הגדורה - נעים להכיר, התבוננות ופליאה בנחל הגדורה והנחל הנדיב.

תלמידי המנהיגות הירוקה של בתי הספר: קדימה, נעורים, ביאליק, הבונים ופסגות למדו על חשיבות השטחים הפתוחים והמגוון הביולוגי ויצאו למפות את אתרי הטבע העירוני שבסביבתם הקרובה. לאחר שהכינו מפה ירוקה עם אייקונים בינלאומיים הדריכו תלמידי המנהיגות הירוקה תלמידים אחרים מבית הספר בנושא. תלמידי בית ספר נעורים בחרו לשתף את הוריהם בחשיבות השמירה על הטבע העירוני וערכו עבורם סיור משולב בפעילויות לימודיות.

גם בחטיבות הביניים הייתה עשייה רבה. בחטיבה אורט אפק שילבו התלמידים לימודים חוויתיים על חשיבות השמירה על השטחים הפתוחים יחד עם פעילות ספורטיבית בתכנית "ספורט וסביבה בנחל הקישון". בסוף התכנית אירחו תלמידי החטיבה תלמידים מבי"ס קדימה לתחנות לימוד סביבתיות וכייפיות בנחל הקישון.

בחטיבת הביניים אורט דפנה הנמצאת על גדות נחל הגדורה המשיכו גם השנה לטפח את סביבת הנחל ולשמור על נקיונו. בית הספר כולו התגייס להעלאת המודעות לחשיבות צמצום השימוש בתחבורה למען אויר נקי יותר. לשם כך עודדו תלמידי החטיבה את תלמידי הקריה כולה להגיע לאירועים המתקיימים בסמיכות לנחל בהליכה רגלית בטיילת נחל הגדורה. כמו כן ערכו התלמידים "אוטובוס רגלי" בטיילת לתלמידי בית הספר הבונים הסמוך.

ילדי הגנים נפגשו עם מדריכי החלה"ט במסגרת התוכנית 'מחנכים היום לשמור על המחר' העוסקת במספר נושאים הקשורים זה בזה היוצאים מתוך סביבתו הקרובה והיומיומית של הילד בגן ובבית, ומעודדים מבט מעמיק על תופעות על מנת לבסס כישורי חיים מקיימים. מטרת העל: חיזוק מיומנויות התבוננות, פליאה ולמידה בסביבה הקרובה מתוך התנסות המובילות להתנהגות מקיימת בגן ילדים.

במהלך השנה למדו ילדי הגנים על הטבע שסביבם, על חשיבות החיסכון במים וצמצום הצריכה והפסולת בצורה חווייתית, יצאו לסיוורים בטבע העירוני והשתתפו בפעילויות סביבתיות עם ההורים. לציון סיכום שנת הפעילות, התכנסו כל הגנים יחדיו על גדת נחל גדורה לאירוע במעמד ראש העיר ומנכ"לית רשות נחל הקישון, בו ילדי בית הספר ומדריכי החברה להגנת הטבע הפעילו תחנות יצירה ולמידה פעילה.